

DalsgrendaNyheter

Innholds- fortegnelse

- Lienrennet
- Hengbrua,
Bjerkmoen
- Dalsgrendens
Avholdslag
- Frigjøringsjubileet
- Årsmelding
Bygdeutvalget
- 17. mai
i Dalsgrenda
- Skidag
- Diverse
- Kjøp og salg

Lienrennet 2005

Søndag 10.april ble det arrangert Lienrenn "Det tradisjonrike bingorenn" for første gang på nesten 20 år.

Første forsøk søndag 3. april regnet bort.

Rennet går opp Skardet fra Flågenget og til Reinhaglia. Starten er tung men resten av løypa er lett å gå.

Været var fint på formiddagen til tross noe motvind.

På Reinhaglia var det salg av kaffe og pølser.

Idrettslaget hadde utdeling av havresuppe og saft ved gården. Reinhaglia har i de senere år gjennomgått et større vedlikeholdsarbeid og fremstår i dag som en velholdt fjellgård.

For deltakerne gikk heimturen i lett snøvær.

Rennet og turen i fin natur er verdt mange lykkepiller uten noen bivirkninger.

Omkring femti personer deltok.

17. mai Dalsgrenda

Program

- Kl 08.00 Flaggheising
- Kl 10.30 Kafeen åpner
- Kl 11.00 Film for barna
- Kl 12.00 Barnetoget starter
- Kl 13.30 Leker for barna

Velkommen!

Arr:Dalsgrenda Foreldreråd

Hengbrua Bjerkmoen - Reinhaglia

Hengbrua ved Bjerkmoen, slitt av tidens tann konstaterer Harald Bjerkmø.

Etter at Bygdeutvalget sammen med grunneieren besluttet å restaurere gangbrua over Dalselva ved Bjerkmoen, ble materialene innkjøpt. Transporten ble foretatt lørdag 9.april og det var i siste liten.

Det var vanskelige scooterforhold og bekkene er allerede åpne på mange steder. Materialene er nå kommet på plass og arbeidet med brua vil bli gjort til sommeren.

Da håper vi at det melder seg personer som kan være interessert i å hjelpe til.

Det er derfor bare å ta kontakt med Bygdeutvalget. Vi vil annonsere tidspunkt på vår nettside Dalsgrenda.no

Transporten foregikk med 2 scootere på dårlig snø.

Dalsgrendens Avholdslag

"Aar 1920 den 20. juni holdtes møte i Dalsgrendens Ungdomslags lokale til stiftelse av avholdslag for Dalsgrenden. Møted lededes av medlem av fylkesstyret, A.Dahl. Møtet åbnedes med sang no.22. Dahl redegjorde for organisasjonstanken og foreningenes oppgaver. Sang no. 93 ble derpå avsunget....."

Dette var starten på en ny æra i Dalsgrendas mangfoldige kulturliv. Et nytt avholdslag ble stiftet: "Dalsgrendens Avholdslag". Avholdsbevegelsen var nettopp på sitt sterkeste i Norge på tidlig 1920-tall, noe som gjenspeiler seg i antall medlemmer på landsbasis. 250 000 medlemmer totalt, forteller om et stort landsomfattende engasjement, og en mengde lokallag ble stiftet. Dermed fikk avholdsbevegelsen også fotfeste i bygda vår. Avholdslagets første leder var Gulda Sjønes (g.Kildal), og sammen med 21 medlemmer ble det "enstemmig besluttet at utgive et håndskrevet blad på møtene". Bladet ble kalt "Kveldhugnad". Som de første bladstyrere ble valgt Kaja Forseng, Ingeborg Forseng, Jenny Solbakk og Aslaug Øverdal. Bladets første utgave starter nettopp med diktet:

Kveldhugnad

So er bladet vårt kalla

Her som vener vi saman skal svalla
Her du kan skriva
alle oppliva
med alvor og gaman
um einanan.

Og eg voner for vist
at vi skal som sist
få hyggja os saman
kvar einaste kveld
vi møte held.

"Kveldhugnad" vor tanke skal bera
til alle saman med æra
Litt til moro, meir til gagn
No må dei alle få syn for sagn
at ungdomen noko kan gjera
Den gode saki fram å bera

Avhold fra brennevin fyrst og fremst
Men også frå anden styggdom trengst
å halde seg burte, langt i frå
der vondskapen ikkje kan nå.

Gløym ikkje det løfte du gav for mange vidner i lag.

Gud det største vidne er
og han er os alltid nær.
Derfor kan vi vona på
at eingong det høge målet nå.
Når vi held i tru til ham
oss burte fra all synd og skam.

Innholdet foran er hentet fra protokollene som Kirsten Øverdal har tatt vare på etter sin far Harold Wie, avholdslagets siste leder. Protokollene er skrevet i tiden 1920 –1959. Til sammen seks bøker med tettskrevne sider forteller om iherdig møtevirksomhet, gløddende interesse for avholdssaken, festlig rusfri samvær med sketsjer, sang og opplesning, sommerturer med niste og kaffekjele samt diverse idrettsaktiviteter. Fire av bøkene er viet "Kveldshugnad". Vi finner i disse bladene fine dikt, gode historier og sterke innlegg i avholdsdebatten. Det absolutt sterkeste innlegget (ikke for sarte sjeler) er følgende bekjennelse:

"En bekjennelse.

Jeg er den største forbryter i verdenshistorien. Jeg har drept flere mennesker end der er falden i alle verdens krige. Jeg har forandret mennesker til dyr. Jeg har gjort millioner hjem til ulykelige. Jeg har forandret mang en håpfull ungdom til samfundets håpeløse snyltegjest. Jeg har gjort veien nedad slibrig og glat for utallige millioner. Jeg ødelegger den svage og svekker den sterke. Jeg gjør den vise til dåre og tramper med dåren i dårskap. Jeg spinder mit nett om den troskyldige. Den forlatte hustru kjenner mig. De sultne børn kjender mig. Foreldre, hvis børn bøier sine hoveder i sorg og gremsel, kjenner mig. Jeg har ruinert millioner og skald ruinere utallige millioner til. Jeg er Djevelens beste ven og Guds verste fiende. Jeg er Døden uten oppstandelse. Mitt navn er ----
Alkohol."

Ikke alt innholdet er like dramatisk. Titler som "En fisketur", "Nu er våren kommet", "Vort flag", "Et krigsminne", "Julebetraktninger", vitsesider osv. forteller om bredt spekter i innholdet. Eksempelvis "annonsen": **2 favner ved til salgs, hos en mann som har stått og tørket i to år !**

I lagets mangfoldige historie var det nok arbeidet med eget forsamlingslokale på Mølnhusbakken som var det tyngste løftet. Ole K. Stien, en mangeårig ildsjel, var lagets formann da "Vonheim" ble innviet, søndag 19.mars 1939. Et stort dugnadsprosjekt for et lite lag, men et bygg som bygdas befolkning skulle få stor glede av gjennom mer enn 30 år. Alle godt voksne dalsgrendværing-er har gode minner fra Vonheim, med juletreffester, idrettssammenkomster, premieutdelinger, sketsjer, basarer med åresalg og bygdekino. Dessverre har vi ingen bilder av bygget, men dersom noen av leserne kan bidra med foto og annen informasjon kan vi presentere dette ved en senere anledning.

Selv om avholdslaget mistet støtte og engasjement etter hvert, ga det i sine velmaktsdager et betydelig bidrag til bygdas kulturliv. En arv som teaterlaget har tatt opp på en veldig god måte!

Som kjent er ungdomslagets tidsskrift "Hermod" nylig tatt vare på gjennom avfoto-grafering . Det vil være en utfordring å bevare "Kveldhugnad "på samme måte !

100 årsjubileum, Rana Museum og Hermod

I forbindelse med feiringen av frigjøringsjubileet vil Rana Kommune ha ei utstilling i museet hvor ungdomslaget som var i Dalsgrenda vil få en plass. Det er tatt ut stoff fra lagsavisa

" Dæmring " .Knut Karstensen har skrevet av et dikt og en tekst samtidig som han har fortalt litt om forfatterne og Martin Fagermo's kritikk av de skrevne ord.

Se bilde av ungdomslagets fane på side 1.

Norge !

Norge, hvor stolt dine fjelde du hæver
op imod himmelens lysende blaa !
Yndigt om vinterkveld over dem svæver
blinkende stjerner med solglansen paa.
Hvor du har smilende, grønklædte dale
bag dine veirbidte, skyhøie fjeld.
Aldrig kan smaafugletungerne tale
som fra din li i den stilnende kveld.

Elskede fædreland ! Elskede Norge,
til dine sønner du kaaret os har.
Du med de stolte, de skyhøie borge
vuggen og barndomshjemmet vort bar.
I dine dale blant fjelde og dale
barndommens lyseste dage hensvandt,
men ogsaa her paa de nordiske strande
pligtens og manddommens tider oprandt.

Norge, bag dine de mørkgraa fjelde
mangen en kamplysten viking opstod.
De for sit land og for frihed og vælde
kjempede trofast med uknækket mod.
Og over Nordsjøens bølgende vande
seilte de frem fra sin hjemlige havn,
tolkede dernede i fremmede lande
med sine kampe, o Norge, dit navn.

Norge, din vikingeskude er jaget, om den er
jaget paa klippefast grund.
Saga kun vidner om vikingefaget,
om fortidens kampe i fortidens stund.
Norge, men end er din frihed ei strandet,
end staar din frihed i blomstende aar,

end dine snekker gaar vidt over vandet,
skjønt ei paa vikingeferden de gaar.

End er her vinter og end er her sommer,
end er her bræer med blinkende sne.
Endnu på engen dufter der blommer,
end er her smilende ungdom at se.
End er her veirbidte fjelde, som stande
stolte og faste med snekaaben paa,
hæver sig høit over havfladens vande,
speiler sin top ned i havspeilet blaa.

Mon der da nu bag de graakledte tinder,
mon der da nu bag den skyhøie mur
vi bare sange og sagaer finder,
og bare "gjenklang av oldtidens lur" ?
Mon der ei endnu er hjerter, som banker
for dig, o Norge, i troskab og mod ?
Mon der ei end gjennom aarene vanker
rester av fortidens vikingeblood.

E. J. Øverdal

Forfatteren het Even Martin Johansen Øverdal. Han var født i 1888 i Slåtten og døde i 1909. Mora het Olava og faren Johan Edvard Evensen. Av slektinger kan nevnes at Even var søskenbarn med Martin Fagermo og onkel til Olav som bor i Slåtten i dag.

Til ungdomslaget Dæmrings 30-årsjubileum i 1928 beskriver Martin Fagermo forfatteren av dette diktet slik i lagsavisen "Hermod":
Even Øverdal : Gik Helgeland amtsskole 1905 – 1906, arbeidet en tid ved Bossmo-anlegget. Aktet at gjennomgå en skogskole for å komme over i forstvæsenet, men blev hindret av sykdom. Overanstrengte sig sannsynligvis med læsing i fritiden, døde 1909 av hjernetuberkolose.

Han var i særegen grad en poetisk natur. Uten at være noen egentlig flink stilist, hvilket sees av hans prosastykker, kunde han skrive vers som virker gripende ved sin ektethet, tiltrods for at formen ofte er ubehjelpelig.

Det siste har vel for endel sin grund i hans unge alder. Wergeland var hans store forbilde, noe som også hans dikte vidner om. Som åndstype står han P. J. Forseng nær uten å eie dennes klarhet i tankegangen, en dyp alvorlig grubler, men ingen kritisk og klar analytiker.

Norge

Norge, mit fædreland, mit fædreland du frie herlige land, dig elsker jeg. Fra mine første barndomsdage lød for mine øren det herlige ord fædreland, uden at jeg havde den rette mening om, hvad ordet fædreland vilde sige, uden at jeg havde tanke om vor stort og godt det var at have et land som man med rette kunde kalde sit fædreland. Men nu i disse dage har vi faaet erfaring for hvad det vilde sige. For aldrig har vort hjerte glødet varmere og aldrig slaaet raskere for fædrelandets vel ennu. Nu staar det norske folk enigt sammen uden hensyn til partier, alle vilde være med og tage et løft for gamle mor Norge. Alle vilde være med og tage et tag, for at befri mor Norge fra den tvang som det svenske folk vilde legge paa os. Derfor et leve for det norske folk ! Lad os staa faste og enigt sammen, lad os ei skræmmes av svensken, om han skulde finde paa og røre lit paa sig, det har ei nogen fare naar vi bare staar enigt alle som en, saa skal aldrig Norge tages med magt. Fædreland dig har vi kjær, dig vil vi kjæmpe for. Du land med saa mange høie store minder du kan aldrig lade dig underkue. Du land med en saadan fortid, du kan vel aldrig frygte for at staa alene. Det vil sige : At staa ene uden at have noget tilfelles med Sverige, altsaa uden union. Ja hvorfor gamle Norge, skulde du ikke greie dig, du som har havt en stor fortid, maa vel have en stor og lys fremtid.

Norske folk ! se ikke mørk paa fremtiden det er en stor tid vi lever i, en spendingens tid, en forventningens tid. Men hvad det end vil komme saa husk paa at det som skal holde os sammen i farens stund det er enighed, det er kjerlighed for fædrelandet og for dets folk. Uden enighed, uden kjerlighed kan aldrig et land bestaa. Derfor søg at indpode i ungdommen den rette tro og den rette forstaelse paa, hvad er det fædreland betyder, ei bare i teori men og i praksis. Søg at faa

det ind i hver ungdoms bevisthed at har man ikke kjerlighed til fædrelandet, det land hvor slegt efter slegt har levet, og kjæmpet de hardeste kampe for at beholde friheden og ikke har ladet sig undertrykke af andre nationer, saa har man ikke levedygtighed, eller med andre ord : Det folk som ikke har kjerlighed til fædrelandet bør ikke kaldes et folk, for di har aldrig nogen fremtid, og et land med et saadant folk kan aldrig bestaa, det maa falde sammen af sig selv. Det norske folk har allerede vist at det har kjerlighed til sit land, og at de vil vove et slag om det gjelder og at de vil staa enig i farens stund for at verne om den dyrebare arv vi har af vaare fædre faaet. Et leve gamle Norge ! Leve det norske folk ! Leve enighed og kjerlighed til vort dyrebare fædreland !

Markus Øverdal

Markus var gårdbruker på Hattåkeren på Øverdal. Han var født i 1874 og døde i 1949. Egil som bor der i dag er hans barnebarn.

Til ungdomslaget Dæmrings 30-årsjubileum i 1928 beskriver Martin Fagermo forfatteren av dette stykket slik i lagsavisen "Hermod": Markus Øverdal : Har overtatt farsgården Øverdal og driver gårdsbruk som han alltid har gjort. Var med da Dæmring blev stiftet og har vært medlem næsten uavbrutt hele tiden. I årrekker har han levert den alt overveiende del av "Hermod"s stoff, hans samlede produksjon utgjør antagelig like meget som alle andre bidragsyderes tilsammen. Også i andre deler av "Dæmring"s arbeide har han tatt virksom del.

For sitt 30-årige virke innen laget blev han på 30-årsfesten hædret med at "Dæmring" valgte han til sitt første og eneste æresmedlem. I sine alvorlige arbeider viser han sig sterk påvirket av Bjørnson. Han er som denne en vår- og solsanger, med en urokkelig tro på tilværelsens lys- og livgivende magter. Uten å gå særlig i dybden eller nå særlig langt i rent formel henseende eier hans beste vers en egen enkel ynde som griper rent umiddelbart.

ÅRSMELDING FOR DALSGRENDA BYGDEUTVALG 2004 – 2005

Valgte representanter i perioden

Leder: Bjørn Ersdal 2 år
 Medlem: Ingrid Djuplastli 2 år
 Kasserer: Laila Davidson 1 år
 Sekretær: Knut Karstensen
 Info. ansvarlig: Oddmund Andersen 1 år
 Medlem fra Dalsgrenda Samfunnshus: Vidar Kildal

Arbeid i styret.

Det er avholdt 8 styremøter og 3 møter med lag og foreninger. I styremøtene er det behandlet 43 saker. Bygdeutvalget fikk i 2004 et tilskudd fra kommunen på kr. 50000,00

Saker i perioden har bl. annet vært.

Hjemmeside på internett

Dette har vært en vanskelig sak. Fire personer har prøvd seg og det har trukket ut i langdrag. Siden er nå forhåpentlig ferdig og kan settes i drift.

Denne løsningen vil blant annet inneholde en aktivitetskalender.

Protokollene til "UL Dæmring"

Alle protokollene er nå ferdig fotografert. Etter hvert som museet for tid til å behandle dataene, vil vi få tilgang på dem. På grunn av at museet har mye å gjøre fram mot en utstilling i mai i forbindelse med 100 års jubileet blir dette arbeidet nedpriortert.

Dalsgrenda-nytt

Avisen har hatt en trang fødsel. Vi har behov for flere personer som kan være med i en redaksjonskomitee. Det er planlagt fire utgaver i 2005.

En er utkommet. Den neste kommer ut 10. mai. Deretter et utgave til høsten og en til jul. Noe av innholdet er planlagt, men vi tar imot stoff som kan brukes i avisen.

Andre ting som vi har jobbet med:

Vi har søkt Statskog om å få lov til å skilte gangstien fra Akersvatnet ned til bygda over Statens grunn.

Etter fem måneder har vi fortsatt ikke fått svar. Vi har gjort innspill til kommunedelplan "fysisk fostring"

Skrevet brev til kommunens plankontor når det gjelder adkomst til badestranda.

I løpet av sommeren kommer vi til å restituere hengbrua over elva mellom Bjerkmoen og Reinhaglia sammen med grunneieren.

Til slutt kan vi nevne at det den 5. mai ble arrangert sosial aften med kåseri av Trond Berntsen "Norge på langs"

Dalsgrenda 18 april 2005

Leder

Sekretær

Dalsgrenda Bygdeutvalg

Oddmund Andersen
Innigarden 23
8617 Dalsgrenda

infoansvarlig

Telefon: 75 16 46 59

E-post:
bygdeutvalget@dalsgrenda.no

Skidag , Dalsgrenda

www.dalsgrenda.no

Nå har vi endelig kommet oss på internett. Noen av dere har kanskje prøvd tidligere og ikke kommet inn men nå er det klart.

I tillegg er postadressen for nettkontakt med oss endelig.

bygdeutvalget@dalsgrenda.no

Dalsgrenda skole hadde skidag for 14 dager siden. Det var en aldeles nydelig dag, som vi hadde ventet lenge på. Ungene koste seg med å gå på ski, ake og grille. Tror alle var fornøyd med dagen.

Bilder av Tobias i et tre, unger som leker og Ruben på ski.

Hege Ersdal

Dalsgrenda Eldresenter

har ei ledig leilighet klar for innflytting
Senteret består av 10 leiligheter og en felles-stue.

Husleie: kr 4120 pr. mnd

I husleia inngår Kommunale avgifter

Renovasjon

Vannavgift

Husforsikring

Utvendig vedlikehold

Brøyting

I tillegg har senteret ett strømabonnement slik at fastavgiften pr beboer blir 1/10 av normalavgiften.

Egen strømmåler i leiligheten.

Henvendelse: Oddmund Andersen ,

telefon 751 64659

telefon 90610108

Hva ønsker bygdeutvalget fra deg, fra lag og fra foreninger ?

For at vi skal utvikle innholdet av avisa og internett-sidene vil vi gjerne ha inn stoff fra Dere.

Bygdeutvalget har noen ideer men det er ikke sikkert at dette stemmer med dine. Derfor ber vi om

- At enkeltpersoner sender inn tekst eller bilder dere tror kan ha interesse for andre, også utflytta Dalsgrendværing !
- At lag og foreninger opplyser oss om arrangementer som vi kan legge inn i kalenderen.
- At alle melder til oss om du vet noe som kan ha almen interesse.

Jubileum , Dalselv IL , etterlysning av gamle bilder

Bygdas idrettslag har jubileum i år. Det er 60 år siden vi ble stiftet og i denne forbindelsen ønsker vi å få inn gamle bilder fra lagets tidlige år.

Har du bilder som viser noe fra aktivitetene (idrettslige / sosiale) til idrettslaget låner vi disse med takk for å kopiere dem. Originalene får du selvsagt tilbake. Det hadde vært flott med bilder fra slutten av 40- årene fram til begynnelsen av 50 årene da aktiviteten i laget var ganske stor.

Kontaktperson for idrettslaget: Herlof Øverdal, telefon 751 64780/480 22859

Bildene bør vi ha før 1 juli.